

GRONINGER

Vrijdag

COURANT

den 2 September.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen, ter kennis van de Ingezetenen, dat de slotsom der vrijwillige leening, vastgesteld bij de wet van den 28 Junij 1.1., zoodanig is geweest, dat Zijne Majesteit den Minister van Financiën heeft kunnen magtigen tot het bekeuldmaking, dat de verplichte geldleening, bedoeld bij het 1de gedeelte van gezegde wet, niet zal worden ten uitvoer gebragt, zijnde Burgemeester en Wethouders van wege het algemeen Gouvernement verzocht, de Burgerij te verwittigen, dat in de moeilijke omstandigheden, waarin het Oude Vaderland zich bevindt, en in de tegenwoordige gewichtige oogenblikken, de verkregen uitkomsten dubbel belangrijk zijn, en dat de opofferingen, welke zoo allen nood hebben nu wederom te willen doen, door den Koning met welgevallen vernomen en op hoogen prijs worden gesteld.

En omdat deze kome ter kennis van de Ingezetenen, zal deze worden gedrukt en op de gewone plaatsen aangeplakt, alsmede in de eerstvolgende Groninger Courant.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen ter kennis van een ieder, dat bij den Raad derzelve Stad is gearresteerd en, bij Zijner Majesteits besluit van den 12 April 1831, no. 28, goedgekeurd het navolgend

T A R I E F

van **KLAPGELDEN**, te betalen bij het doorvaren van de Nieuwe Klapbrug te Oosterhoogebrug, onder de Gemeente Noorddijk.

Van Turfscopen, Tasschen, Pramen, enz., geladen.	f. 0 — 10.
Idem, ledig.	— 0 — 05.
Van Zeerscopen, geladen.	— 0 — 20.
Idem, ledig.	— 0 — 10.
Van een Houwloot, ter lengte van 25 ellen of daar beneden.	— 0 — 30.
en voor elke meerdere lengte van 25 ellen of daar beneden, weder.	— 0 — 15.
Trekhuizen, 1/2 V.	

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 4 Augustus 1831.
Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCA MA.
Wordt ter kennis van het Publiek gebragt, dat de Klapgelden, volgens het bovenstaand tarief, zullen ingevoerd worden van af Maandag, den 5 September 1831.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen maken bekend, dat op Dinsdag, den 19 September 1831, des voormiddags te elf uren, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad, door H. E. A. Gecommitteerde, op nadere approbatie, zal worden uitbesteed:

- 1) De Levensrente van 1600 Tonnen Baggersuif, en van 800 Tonnen Spontuif, ten dienste van des Stadshuis.
- 2) De Levensrente van 700 Tonnen Baggersuif, ten dienste van het Stads Ziekenhuis.
- 3) De Levensrente van 600 Tonnen Baggersuif, ten dienste van de Stads Apotheek.
- 4) De Levensrente van 200,000 stuks Borken Brandhout.

Waarvan de Conditie van heden af ter Stads Secretarij ter lezing liggen. De Uitbesteding geschiedt bij besloten briefjes, zonder nader opbod, welke, benevens de monster van den Tafel, door de Gedingmakenden op Maandag, den 12 September 1831, ter Stads Secretarij moeten worden bezorgd, terwijl het monster, waaraan het Hout zal moeten geleverd worden, van heden af ter Stads Secretarij ter bezigtiging voorhanden ligt.

Groningen den 1 September 1831.
Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LORMAN.

De ondergeteekende, **ONTVANGER DER DIRECTE BELASTINGEN** in Groningen, brengt bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat het Kantoor van den ontvang derzelfde Belastingen door hem zal overgenomen worden op den 5 dezer en geopend op Maandag, den 12den daaraanvolgende, ten zijnen Huize, in de Oude Boteringestraat, ingaande in de Poort naast den Gouden Engel; wordende een ieder verzocht, om zijne betaling niet tot het laatste der maand te verschuiven, als kunnende in dit geval minder spoedig worden geholpen.

Groningen den 1 September 1831.
De Ontvanger voornoemd:
J. G. WOLDRINGH.

D U I T S C H L A N D.

BERLIN den 25 Augustus.

De Staats-Zetting behelst de beide volgende berichten omtrent de zaken van den Poolschen opstand, welke ten einde schijnt te neigen.

Uit het Russische Hoofdkwartier Nadarzyn, den 18 Augustus.

Bij het voortrukken der Russische armee van Lowicz, op den 15 Augustus, gaven de Polen hunne stelling achter de Rawka op en trokken naar den kant van Blonie terug. De Russische armee volgde deze beweging. De voorhoede, door den generaal graaf Witt geleid en bestaande uit de infanterie-brigade van den generaal Murawieff, de eerste granadier-divisie, eene kurassier-, eene ulanen- en eene huzaren-brigade, ging over Bolimow naar Szymanow aan de Pisia. Op denzelfden weg volgde de 2de granadier-divisie en de keizerlijke garde, met uitzondering van eene ligte kavallerie-brigade. Het korps van den generaal graaf Pahlen, de 3de granadier-divisie en eene kurassier-brigade vormden eene andere kolom, welke nader aan de Bzura marscheerde. Generaal graaf Nostitz, met het garde-huzaren- en het rijdende jager-regement, benevens eene brigade huzaren en twee rijdende batterijen, marscheerde aan den linker-oever der Bzura naar Sochaczew. Te Lowicz bleven 2 bataljons en 24 stukken geschut. Bij Bolimow, aan de brug over de Rawka, hadden de Polen 2 schansen opgeworpen, welke als brughoofd moesten dienen. Op den rechter-oever der Rawka tot aan de Pisia vond men noch schansen, noch eenige andere verdedigings-werken, echter waren de bruggen bij Szymanow afgebroken. Hier maakte de vijandelijke achterhoede vertooning van een gevecht te willen leveren; ondertusschen werden de bruggen spoedig en zonder moeite hersteld, en zoodra de voorhoede deboucheerde, trok de vijand af na een onbeduidend gevecht, waarbij hij verscheidene dooden en onder dezelfde ook eenige officieren op de plaats liet. Het dorp Szymanow brandde gedeeltelijk af. De veldmaarschalk, welke zich in persoon naar de voorhoede begeven had, nam des avonds zijn hoofdkwartier te Kaski. Graaf Pahlen, was mede over de Pisia gegaan; generaal Nostitz had Sochaczew ont-ruid, gevonden, doch op den rechter-oever der Bzura een levendig gevecht gehad. Overal trok de vijand terug. Den 16den werd de marsch voortgezet; doch de vijand was reeds vooruit geraakt en eerst bij Blonie kreeg de voorhoede hem in het gezigt. Hij verliet den linker-oever der Urrata, bijna zonder een schot te doen; maakte wel is waar aansluiten, om de brug te verbranden, over welke de groote weg naar Warschau loopt, en marscheerde aan gene zijde derzelfde op, doch verliet, bij het annaderen der kozakken, ook deze stelling, en belerpte niet, dat het slecht aangelegde vuur werd gebluscht en de afgebrokene plakken weder te regt gelegd werden. Verscheidene achterblijvers bleeften zich zonder tegenstand op den rechter-oever gevangen nemen. De geheele armee legerde zich 's avonds, in den omvang eener vierspruit, zamengetrokken rondom het hoofdkwartier

Blonie. Den 17den des namiddags brak graaf Witt met 50 eskadrons, een bataljon huzaren en 5 rijdende batterijen tot eene recognoscering tegen Warschau op. De vijand had twee bataljons van het 3de infanterie-regement, het Russisch kavallerie-regement en 2 stukken geschut naar het dorp Broniczze voorwaart gezonden. De kolonel Gallon, welke dit detachement leidde, plaatste, nadat de kozakken posten voor hem terug gedeinsd waren, zijne infanterie en zijngeschut in het kleinste opene dorp en de kavallerie er achter, toen de voorhoede der Russische kavallerie, onder generaal Berg, verscheen. Zoodra generaal Wasoff zie overtuigd had, dat de 50 eskadrons en 40 stukken geschut tot zijne ondersteuning afgehoorden waren, zond hij de kozakken, op eenigen afstand links en rechts van het dorp, in den rug des vijands, terwijl 2 stukken geschut op den grooten weg hem in het front beschoten. Hierdoor werd de vijand weldra bewogen het dorp te verlaten; hij nam achter hetelste post, doch eer nog een kwartier was, hi het eerste kanonschot verloopende was, had het Ukrainische en Nowo-Archangelische ulanen-regement de Poolsche infanterie aangegegrepen, terwijl 2 eskadrons van het Poolsche huzaren-regement de kavallerie aangegegrepen. De vijand was geïnteresseerd zoo schitterend en volkomen, dat slechts een klein gedeelte der Poolsche ruiters zich met de vlugt heeft kunnen redden. De beide andere detachementen werden genoodt en van de infanterie is geen man naar Warschau terug gekerd; ettelijke honderd werden nedergesabeld en de kolonel Gallon met 34 officieren, waaronder vijf staf-officiëren en 1300 man gevangen genomen. Heden, den 18den, rukte het gros der armee naar Nadarzyn en de voorhoede naar Roszyn, anderhalve mijl van Warschau; te Blonie bleef eene huzaren-brigade; generaal Gortzenwig staat met eene andere ligte kavallerie-brigade bij Pleszczow, van waar hij zich in verband stelt met het korps van generaal Rauter, die van Radom in aanmarsch is. De brug, over welke dit korps bij Josców den wissel is overgetrokken, wordt naar den omtrek van Pulawy gebragt en daardoor aan de armee ook nog hare oude basis van operatiën terug gegeven. Of in Warschau voorraad geëngd aanwezig is, om het eenigen tijd zonder toevoer te kunnen uithouden; hieromtrent kan nog geen zeker bericht gegeven worden. Overloopen en vlugtelingen beweren, dat er reeds nu schaarschheid en groote duurte bestaat; zeker is het, dat de oogst uit het omliggende land niet, gelijk men verspreid had, binnen de stad gebragt is geworden; want de landerijen en schuren zijn nog nergens geleidigd.

Warschau den 17 Augustus. (over Soldat.)

De 15de en 16de dezer zijn gruweligheden voor ons geweest. De patriotische klub, reeds lang tegen de magthebbenden verbitterd, en ontvreden, dat de generaal Jankowski niet ter dood veroordeeld geworden was, had eindelijk tot stappen van gewelddadigheid besloten. Den 15den, des avonds te 8 uren, drong de klub in storm bij de regering aan; om den generaal Szyszewski herwaarts te doen komen. Vervolgens ging het naar het kasteel, waar de 600 officieele garde, die er gepost was, ter bewaking weertant boden; de zwaaiende gevondene staatsgevangenen werden in hunne kamers vermoord; vervolgens deels in de straatgoot geworpen, deels bij de beenen aan de lanternenpalen opgehangen. Van hier ging het naar de huizen van onderscheidene reeds vrijgesproken personen en naar het werkhuis, waar niet alleenlijk de agenten der vorige politie, maar ook schuldenaars en fraudateurs gevangen zaten. Vele derzelven werden, zonder dat men bijzonder vragen aan hen deed, om hals gebragt en daarna opgehangen. Op deze wjs verloor in den eersten nacht vijfendertig personen het leven, onder welke geteld worden de generaal Jankowski, Bukowski, Hurtig, Szalinski, van Bentkowski, de Russische kamerheer Fenschaw, eene Russische dame met name Boudon, de reeds vrijgesproken staatsraad Hunkiewicz, de wijkor Prigorski, de kammermeester Luba, de politie-agenten Brubach, Walbr, Schley, Szymanski, enz. De vrijgesproken koninklijke Luitenant met wisse door den generaal Krukowicki gered geworden. Gisteren middag werd een gekwetste krijgsgewonden Russische ridmeester bij het binnen brengen van den wagen gerukt en op eene wreedaardige wjs vermoord, na den middag de caissier der scholen Rawicki aan eenen lanternenpal opgehangen. Nog in den nacht werd generaal Krukowicki op nieuw tot gouverneur benoemd; zijn eerste maatregel was, versterking van militairen te doen komen, zoodat dergelijke afgrijpseligheden waarschijnlijk niet weder te verwachten zijn. De consuls van Oostenrijk en van Prank hadden, daar de regering niet meer in staat was eenigerhande bescherming te verleen, reeds hunne passen gevraagd. Zij hebben echter heden, in gevolge het hun te kennen gegeven verlangen, besloten nog niet af te reizen. Heden is de bestaande regering ontbonden geworden en de generaal Krukowicki staat, met zeer ruime volmagt, aan de spits van het nieuwe gouvernement. Hij heeft in de uren van den schrik zeer veel kracht van geest en persoonlijke dapperheid getoond, ook reeds den president van de genoemde klub, eenen geestelijken, Pulawski geheeren, doen gevangen nemen. Krachtens de hem verleende volheid van magt, heeft hij den generaal Prondzinski tot opperhoofd der armee benoemd, en men zegt, dat deze den post ook heeft aangenomen. Te Warschau zijn heden sterke afdeelingen troepen op de pleinen gelegerd, om de rust te handhaven.

De berichten uit Petersburg, van den 13 Augustus, bevelen geen belangrijk nieuw, en spreken ook niet van de ziekte van den Keizer.

Uit Wilna heeft men berichten, volgens welke de opstand in Litthauen gedempt is. De opstandelingen hebben zich ook aldaar aan de grootste gruwelen jegens de Russen schuldig gemaakt. Den 19 Julij werd de officier Baikakow met 15 kozakken naar het landgoed van mevrouw Siszki, in de Wilkomische Kreitz, gezonden, om eenige opstandelingen, die zich aldaar verborgen hielden, gevangen te nemen. Aldaar gekomen, verzekerde de vrouw des huizes hem, dat er zich niemand bij haar verborgen hield; en daar het reeds laat was, verzocht zij hem, na het gebruik van de thee en het avondmaal, in het slot te overnachten. Hierna gaf hij gehoor, en ook aan de kozakken werd brandewijn en avondeten gegeven. Behalve de eigenares, zijnde eene weduwe, bevonden zich op het slot eene harer bloedverwanten met 3 dochters. De officier, die geen kwaad vermoedde en met het vriendelijk onthaal ingenomen was, begaf zich te bed; de kozakken legerden zich in den hof, één bleef op de wacht voor het huis, en een ander in huis nabij de slaapkamer van den officier. Om middernacht wisten eenige personen in de slaapkamer te komen, en vermoordden aldaar den weerloosen officier, waarna zij op de slapende kozakken vielen en eenigen zwaren wonden toebrengen. De schidwacht maakte gerucht, waarop de andere kozakken ontwaakten. De sluikmoordenaars losten nog eenige schoten en vlugten in het bosch. De kozakken kwamen door de vensters in het slot, en vonden het lijk van hunnen officier, herwelk zij in de nabijheid begroeven. Aan het hoofd waren verscheidene wonden toegebragt. Bij het aanbreeken van den dag drongen zij weder in het slot, en vonden alles in de grootste wanorde, doch geen menschen. In den tuin vonden zij den huisbewaarder, welke naar Wilna is gebragt, om verhoord te worden. De zaak wordt onderzocht. Zoo veel weet men, dat de zonen van mevrouw Siszki tot eene beide opstandelingen behooren, en dat door hen waarschijnlijk de misdaad gepleegd is.

FRANKFORT den 26 Augustus.

In het Zwitsersche kanton Basel hebben op nieuw onlusten plaats. Een revolutionair bestuur heeft zich te Liestal opgeworpen; — de inwoners van het kanton zijn van alle verplichting jegens het wettige gezag ontheven, — en al de vijanden der vrijheid buiten de wet gesteld. Den 18sten zijn 7 a 800 man troepen van Basel met geweld in Liestal binnengevallen, en hebben den aldaar geplaatsten vrijheidsboom omver gehouwen; doch naardien de opstandelingen steeds tegenstand bleven bieden, hebben de troepen, ten einde de stad niet geheel te vernietigen, dezelve in goede orde weder ontruimd. In de stad Basel stond, volgens de laatste berichten, alles in de wapenen. De troepen hadden zich volkomen goed gedragen.

Van den 27sten. Bijzondere brieven uit Weenen, van den 19 dezer, gaven, even als het regerings-blad, van enkele verdachte steffgevalen, doch voer u er bij, dat men dezelve nog niet aan de Aziatische ziekte, maar aan den gewonen brankloop toeschreef. Een groot aantal inwoners verliet de stad, en Z. M. de Keizer bevond zich te Schönbrunn, waarwaarts echter de toegang voor het pu-

— Nog niet gestremd was; de jonge Koning van Hongarije, benevens de prins *Alfred* en de vreemde gezanten hielden zich evenwel nog in de stad op. Handelszaken stonden stil.

— Ter geruststelling van de Ingezetenen heeft de Beijersche regering besloten, langs de Oostenrijksche grenzen een cordon te trekken. Het gerucht, dat *cholera* zich in München zoude vertoond hebben, is onwaar bevonden.

— Volgens de verzekering van sommige onzer Duitsche bladen, was de deputa- tie nu laatstelijk uit Warschau naar het Poolsche hoofdkwartier gezonden wel inzonderheid gelast, om, zoo mogelijk, de laatste hand te leggen aan on- handelingen met den Russischen opperbevelhebber, welke langen tijd in het iem gevoerd geworden waren. Sommige der gemaakte bedingen moet de ssische veldheer als onaanneembaar verklaard hebben, onder andere die, dat Poolsche officieren alle rangen en belooningen behouden zouden, welke hun lurende den opstands-krijg waren toegekend geworden. Men hoopte veel van invloed van Prins *Czartoryski* (het hoofd der sedert de moordtooneelen te arschau onbondene regering). In Warschau zelf scheen een deel der bevolking voortzetting van den oorlog nog te wenschen, maar op het platteland, welks woens door de beide legers, gelijkelijk van alles beroofd werden, was men nzelven van harte moede.

— Van de Russische grenzen wordt het volgende geschreven: „De Fransche zant te Petersburg heeft van zijne regering aanschrijving ontvangen, om de ussische regering opmerkzaam te maken op het gevaar, hetwelk gansch Europa dreigt, indien de dikwijls geblekene gematigdheid des Keizers bij den aan- aanden afloop van den bloedigen strijd in Polen verloochend wierd, vermits t alsdan niet meer in de magt der regeringen (bij name in die van Frankrijk) n staan, om het verlangen der volken te wederstreven, en men genoodzaakt ouden wezen, om aan een met den dood kampend edel volk krachtadige hulp verleenan. Het schijnt, dat de vertoogen van Frankrijk niet geheel zonder evolg zijn gebleven; althans er zijn verzekeringen gegeven, die onder alle mstandigheden van den kant des Russischen kabinetts toegevendheid doen ver- vachten, en aan de Polen ook in het ongelukkigste geval, het behoud hunner elfstandigheid waarborgen.

Ook het Engelsche kabinet heeft zich, zegt men, voor de Polen geïnteresseerd, n door lord *Palmerston*, eene nota laten overhandigen, waarbij de verhandelingen an het jaar 1814 opgesomd worden, en de onschendbaarheid der voorregten, an de Polen hiaardoor verzekerd, als grondbeginsel wordt ter neder gesteld. Men zegt wijders, dat daarbij is in het midden gebragt, dat het koninkrijk Po- en niet willekeurig, maar onder bemiddeling der Mogendheden is opgericht, en derhalve de toestemming van alle contracterende partijen zoude noodig wezen, ivorens de akte, waarbij het tot een zelfstandig rijk verheven werd, zou kun- nen vernietigd worden. Lord *Palmerston* zou ook het regt betwisten, om Polen, hetwelk, om zoo te spreken, onder de garantie van Europa staat, als een ver- overd land te beschouwen, en het aan al de gevolgen eener verovering bloot te stellen. De inschikkelijkheid (zoo al geene deelneming), waarover de Polen van wege de bij dezen opstand meest belanghebbende naburige staten zich te verhe- en hadden, zou aan lord *Palmerston* gronden opgeleverd hebben, om de Polen vrij te pleiten van de beschuldiging, alsof zij uit louere volgzucht den Keizer de gehoorzaamheid hadden opgezegd. In dit geval (ook deze bedenking wordt nog aan lord *Palmerston* toegeschreven) zou de staatkunde van den kant dezer Mogendheden gevorderd hebben, om Rusland met allen nadruk in het bestrijden van den opstand bij te staan, ten behoeve hunner eigene provinciën, welke, indien de opstand aan wiste oorzaken moest toegeschreven worden, van de be- smetting niet zouden zijn vrijgebleven. In individuele vervolgingen en mistastin- gen van het bestuur worden de ware oorzaken van de voorgevallene treurige ge- beurtenissen gezocht; gebeurtenissen, waarvan de Poolsche provinciën, aan an- dere Mogendheden onderworpen, zijn bevrijd gebleven, wyl zij eene vaderlijke bescherming mogten genieten. Deze nota zou te Petersburg eenen diepen indruk gemaakt, en de opmerkzaamheid der staatsgezanten tot zich getrokken hebben.

— Een berigt van de Poolsch-Silezische grenzen, van den 17 Augustus, be- helst het volgende: „Door vlugtelingen uit Warschau en deszelfs omstreken, die in menigte herwaarts komen, om de gruwelen van den oorlog te ontkomen, vernemen wij, dat de gezondheidstaat bij de Russische armee, welke tegen Warschau in aantocht is, zeer goed is, en men niets weet van de menigvuldige slagtoffers der *cholera* in het Russische leger, waarvan de Warschause dagbla- den zoo veel verhalen. Even zoo is bij de Russen niet het minste gebrek aan levensmiddelen te bespeuren. Daarentegen heerscht de *cholera* met nieuwe woede te Warschau; terwijl ook de voorraad daar aanmerkelijk afneemt en de toevloed door de Russische armee meer en meer afgesneden wordt.

— Volgens partikuliere berigten uit Petersburg, heeft de *cholera* aldaar bijna geheel opgehouden. De geringere stand heeft daardoor het meeste geleden, en een groot gedeelte heeft zich door onmatigheid en te veel verkoeling de ziekte op den hals gehaald. Men heeft te Petersburg 7700 zieken gehad, van welke er 3900 zijn gestorven. Dit kan bij eene bevolking van bijna 600,000 zielen niet verschrikkelijk genoemd worden. In de eerste dagen stierven er dagelijks 590, thans nauwelijks 60, hetwelk iets meer, dan het gewone getal is.

— Men herkent, dat het Pruisch kordon tegen de *cholera*, langs de Ode, honderd achtentwintig duizend man sterk is en het onderhoud daarvan dagelijks vijftig duizend kroonen kost.

HAMBURG den 27 Augustus.

Volgens berigten, gisteren alhier ontvangen, is de *cholera* 6 mijlen van Ber- lijn, op den weg naar Stettin, uitgebroken. Mecklenburg, Denemarken, Hano- ver, Lubek en Hamburg vereenigen een vrij aanmerkelijk getal troepen, om een gezondheids-kordon tusschen de Oostzee en de Elve opwaarts te trekken, daartoe gaan morgen 700 Hamburgsche krijgslieden van hier op marsch. Onze handel en bedrijven zijn in een volstrekt staat van kwijning, en het gelde- brek is zeer groot. Er zijn lieden, die met 40 a 60 knechts werkten, doch nu slechts voor 4 of 5 arbeid hebben. Een groot geluk, dat de graanoogst allerge- zegend uitvalt.

Het gepoch der Belgen, hetwelk aanvankelijk eenigen indruk op de gemoede- ren van sommigen alhier gemaakt had, is, sedert hunne lafhartigheid en de kloekhartigheid der Hollanders, een onderwerp van algemeene bespottung. Die- ssoevers, die in hunne dagbladen aan de Hollanders zoo dikwerf den handschoen hebben toegeworpen, hebben zich op eene wijze gedragen, die hen bij alle menschen verachtelijk maakt. Leve de Koning van Holland, en zijne dapperen zonen, en het krijgshaftige leger, dat de Belgen zoo geheel niteengejaagd heeft! Gods bijstand wordt aan die braven hartelijk alhier toegewenscht; dit is de op- rechte meening en de taal van elken eerlijken Hamburger.

GROOTBRITANNJE.

Londen den 26 Augustus.

Een Correspondentie-artikel uit Brussel, in den *Morning Herald*, zegt, dat, volgens de verklaring van eenen der invloedrijksten aan het hof aldaar, België zich in de armen van Frankrijk zal werpen en *Leopold* mitsdien zal moeten abdikeren, in- dien de Conferentie in het minst van de achttien artikelen afweekt. De meeste leden van het kabinet echter moeten voor het aannemen der protokollen geneigd zijn, zoo slechts de schuld geregeld werd, als in de preliminairen was bepaald. Zij hebben er tegen, om kommissarissen te benoemen, maar willen gaarne Frankrijk en Engeland als arbiters toelaten. Te Brussel sprak men vrij alge- meen van het bezetten van Antwerpen door Fransche, in stede van Belgische troepen.

— Ten gevolge van eenige vragen van den markies van *Londonderry*, nopens het terugtrekken der Fransche troepen uit België, had graaf *Grey* den 24sten in de Kamer der Lords verklaard: „dat hij bereid was te zeggen, reden te hebben om te gelooven, dat de maarschalk *Gérard* bevelen van de Fransche regering had ontvangen, om met zijne troepen België te verlaten, overeenkomstig de tusschen de Fransche regering en de andere Mogendheden aangegane verbindtenissen; en de opregtheid in aanmerking nemende, waarmede die regering tot hertoe had gehan- deld, zoo twijfelde hij (graaf *Grey*) niet, of dezelve zou al hare verbindtenissen eerlijk en behoorlijk ten uitvoer leggen.” Of er nu nog een gedeelte van de Fransche macht in België zou blijven, wilde de minister niet zeggen: hij wist alleen, dat de maarschalk *Gérard* zijlge bevelen had ontvangen, om af te trekken. In het Huis der Gemeenten had lord *Althorp*, daartoe door eene vraag van sir *R. Vivian* nitgelokt, eene dergelijke verklaring afgelegd.

— Men herinnert zich den ophef, welke de ontveemding der juweelen van H. K. K. H. de Prinses van Oranje voor een paar jaren heeft gemaakt; thans geeft onze *Courier* het volgende uittreksel uit het Amerikaansche dagblad *The New-York Advertiser*: DE JUWELEN VAN DE PRINSES VAN ORANJE.

Gisteren, bij het ter perse gaan van ons blad, hebben wij in der haast ge- wag gemaakt van het aanhouden dezer kostbare juweelen. De diefstal schijnt plaats gehad te hebben in Sept. 1829, en de nominale waarde van het goed is nog grooter, dan wij dezelve gisteren, volgens eene vlugtige herinnering, der zaak, opgaven. De Nederlandsche consul alhier had eene premie van f. 50,000 (50,000 dollars) uitgelooft.

De ontvanger aan deze haven, Donderdag berigt ontvangen hebbende, dat er

reden was, om te vooronderstellen, dat er in zeker huis in de Parelstraat, tus- schen Elin en Braodway, gesloekene goederen verborgen waren, verkreeg van de politie een bevelschrift tot onderzoek, en begaf zich ter plaats, vergezeld door den distrikts-kommissaris en anderen. De intrede hem geweigerd wordende, deed hij de deur openbreken. Op de tweede verdieping vondt zij eenen man, die geenens wederstand bood tegen het onderzoek, hetwelk ten gevolge had het vinden van eene doos van de grootte van een gewoon pistool-kistje, en hierin de kostbare juweelen, waarvan de inventaris hieronder, welke gebleken zijn een gering gedeelte te wezen van het aan de Prinses ontfreemde, waarvan de waarde in het geheel op 100,000 dollars (f 250,000) geschat was geworden. In het eerste oogenblik had men geen vermoeden, dat zij tot dit gestolene behoorden, maar op een onderzoek van den ridder *Huigens* en van den Nederlandschen con- sul, en eene vergelijking met de vroeger door den druk bekend gemaakte be- schrijving, bleek zulks ten volle. De consul deed een bevelschrift ligten tot ge- vangenneming van den persoon, in wiens bezit zij gevonden waren, en eenige officieren van politie begaven zich met eenen tolk naar het huis; deze aan de deur aankloppende, verscheen er aan een raam van de tweede verdieping iemand, die hem vroeg, wat hij wilde. Hij gaf ten antwoord: eenige oogenblikken on- derhoud te verlangen; waarop de ander hernam, dat hij beneden komen en de deur openen zou; maar in plaats van dien, verdween hij uit eene achterdeur of een raam en ontkwam het alzo. Het gesprek had in de Fransche taal plaats gehad. De man wordt gezegd een Italiaan te wezen, met name *Carrara*. — Het is niet waarschijnlijk, dat hij zijne verdere vervolging zal weten te ontkomen. Hierna volgt de lijst der gevonden juweelen.

FRANKRIJK.

PARIS den 24 Augustus.

Volgens den *Messenger*, zullen van Nivelles tot Enghien en Namen provisi- oneel slechts twee kampen van zeven- of achtduizend man gevestigd worden, en zullen eenige Fransche bataljons de Belgische vestingen bezetten, die op de regi- streelsche gemeenschapslijn van die troepen met Frankrijk zijn gelegen; ook zijn, luidens dat blad, reeds meer dan 30,000 Fransche soldaten op den terug- togt naar Frankrijk.

[Uittreksel uit eenen bijzonderen brief, van den 24 Augustus.] „Nimmer is Parijs zoo stil en rustig geweest als thans. De groote bewegingen, die er in de Kamer hebben plaats gehad, schijnen ook eenigzins bedaald te wezen.

„Zoo men de geruchten moet gelooven, zou er te Bayonné een geheim entrepôt ontdekt zijn voor Engelsche goederen. Dit heeft nog al eenigen indruk hier te lande gemaakt, daar men hierin eene vernieuwde poging der Engelschen ziet, om de Fransche fabrieken te gronde te doen gaan. Welligt evenwel is dit ge- rucht niet meer, dan een verzinzel, alleenlijk uitgedacht, om de gemoederen tegen Groot-Brittanje op te winden.

„Het Poolsche comité alhier is niet gerust, en ziet met angst de toekomst te gemoet. Algemeen istmen hier van gevoelen, dat de zaak met de wapenen zal beslist worden, ofschoon sommigen ook van onderhandelingen spreken. Men meent te weten, dat de veldmaarschalk *Raskawitsch* volmagt heeft bekomen, om te handelen naar gelang der omstandigheden.

„Het verdient opmerking, dat het bekende blad, *la Revolution*, dezer dagen eeden brief plaatst van eenen zoogenaamden Hollandschen correspondent. Daarin wordt de loop der onderhandelingen te Londen over de Nederlandsche zaken grondig en naar waarheid voorgesteld, en het regt betoogd, hetwelk de Koning van Holland gehad heeft, om de vïandelijkheden te beginnen.

„De Koning der Nederlanden” wordt in dien brief gezegd, „had het regt, pogingen aan te wenden, om door den oorlog gewesten te herwinnen, die zich aan zijn gebied hadden onttrokken; hij bezat daartoe de middelen, gelijk de uitkomst bewezen heeft. Wel verre, van al zijne regten gebruik te maken, heeft hij zich bepaald, om zich te bedienen van zijne middelen, ten einde Bel- gië te dwingen tot het aannemen der voorwaarden van afscheiding, die aan den Koning door de vijf Mogendheden gewaarborgd, en door dezelve onherroepelijk ver- klaard waren. Het Fransche ministerie heeft zich dus in eene openlijke tegen- strijdigheid met zijn eigen stelsel van non-interventie gesteld, door hetzelfde aan Pruisen te verbieden, ten opzichte van België, en door het aan Oostenrijk, ten opzichte van Italië, te vergunnen.

De eenige verontschuldiging, welke men dienangaande kan bijbrengen, be- staat in de teedere liefde van Frankrijk voor hare oudste dochter, de Belgische omwenteling; doch deze dochter is coquer en kurig geweest; zij heeft zelfs openlijk hare moeder gehoord. Hare jongste dochter, de Poolsche omwenteling, zou met meerder regt hare liefde en haren bijstand verdienen. Zonder de tus- schenkomst van Frankrijk, zou de Prins van Saksen-Koburg thans onder de koele schaduw van zijn park van Claremont zitten, en zonder de tusschenkomst van Bel- geland, die reeds zoo nadeelig aan Frankrijk is, zou de afstand van België door den Koning van Holland verrekend zijn bij een verdrag, dat even voordelig voor de beide natlen zou wezen.”

Van den 26sten. Heden zijn de hertogen van Orleans en van Nemours van Brus- sel hier terug gekomen.

Bijna uitsluitend maakt de gevraagde wijziging of verandering in het bestaan van het Pairschap het onderwerp uit van de redeneringen der verschillende dag- bladen, die allen een bijzonder gewigt aan de beslissing van dit vraagpunt schij- nen te hechten. Morgen is de groote dag, waarop de Regering van hare voor- nemens te dien aanzien moet doen blijken door het voorstellen van een ontwerp van wet over de waardigheid van Pair van Frankrijk. Reeds sedert enige dagen moeten er bij den eersten minister, den heer *Perrier*, vergaderingen van Afge-vaardigden van verschillende staatkundige denkwijzen plaats gehad hebben, ten einde voorloopig over dat ontwerp hante gevoelen te vernemen. Gisteren vooral moet die vergadering zeer talrijk geweest zijn en zich daarbij de voornaamste leden der oppositie-partij, zoo als de heeren *Salverte*, *Mauguin* en *Odillon Barrot*, bevonden hebben.

De maarschalk *Macdonald*, hertog van Tarente, heeft, naar men verneemt, zijn ontslag gevraagd als groot-kanselier van het legioen van eer en het besluit genomen, om zich naar zijne landgoederen te begeven. Men verhaalt, dat hij aan den Koning een protest aangeboden heeft, door een zeer groot getal Pairs geteekend, tegen elk ontwerp van wet, om de erfelijkheid van het pairschap te bevestigen, en dat de Koning hem bij die gelegenheid op eene buitengewoon koele wijze heeft behandeld. Dit zou hem bewogen hebben tot het besluit, om de politieke loopbaan geheel vaafwel te zeggen en zijne overige dagen in rust te slijten.

De Kamer der Gedeputeerden heeft hare negen bureaux of afdelingen ver- nieuwd en tot voorzitters daarvan zijn gekozen de generaal *Lafayette* en de hee- ren de *Brigode*, *Berenger*, *Duchatel*, *Dupont* (de l'Eure), *Delaborde*, *Odier*, *Big- non* en *Laffitte*. Daar nu van al deze leden slechts twee, de heeren *Duchatel* en *Odier*, kunnen gerekend worden tot de ministeriële partij te behooren, zoo beschouwen sommige lieden deze benoemingen als eene nederlaag voor de minis- ters, ten minste willen zij daaruit opmaken, dat de ministers weinig op eene meerderheid in de Kamer kunnen rekenen.

De Gedeputeerden houden gewoonlijk afzonderlijke vergaderingen, waarin zij beraadslagen over verschillende punten, die in de Kamer moeten behandeld wor- den. Zoo verzamelen zich bij zekeren *Cômité* honderd en twaalf leden der op- positie-partij, die, ten einde meer orde in hunne werkzaamheden te brengen, zich in zeven kommissiën hebben verdeeld, te weten: voor de zaken van justitie en wetgeving, van eredienst en publiek onderwijs, van binnenlandsche za- ken, van financiën en douane, van publieke werken en koophandel, van bui- tenlandsche zaken, van oorlog en marine. Daarenboven hebben zij nog eene bij- zondere kommissie benoemd, om alle voorstellen te onderzoeken, die van wege de Regering en door de leden der Kamer gedaan zullen worden omtrent het ge- wigtig punt van het Pairschap. Deze kommissie bestaat uit de heeren *Lafayette*, *Odillon Barrot*, *Mauguin*, *Mérilhou*, *Taillandier*, *Comte* en *Dubois Aymé*, en heeft zich toegevoegd de heeren *Lamarque*, de *Tracy* en *Cormenin*.

Men hoort hier thans veel spreken van een huwelijk tusschen den hertog van *Nemours* en donna *Maria*, de jonge Koningin van Portugal.

BELGIË.

BRUSSEL den 27 Augustus.

Men verzekert, dat alhier een nieuw protokol gekomen is, zijnde no. 34, hetwelk de onderteekening van de plenipotentiarissen der vijf Mogendheden, Frankrijk daaronder begrepen, draagt; hetzelfde moet door sir *Robert Adair* aan ons gouvernement zijn medegedeeld geworden. Ziet hier den voornamen inhoud van dit diplomatiek stuk:

„De plenipotentiarissen van de vijf Mogendheden meenen aan Z. M. den Koning der Nederlanden en aan het Belgisch gouvernement (zoo zijn de uitdrukkingen van het protokol) den voorslag te moeten doen van eenen wapenstilstand van zes weken, gedurende welken de Conferentie met hare goede diensten zal tusschen beiden treden, om tot eene schikking tusschen Holland en België te komen. Mid- delerwyl zullen de troepen van de beide oorlogvoerende partijen de stellingen hernemen, die zij vóór de vïandelijkheden bezet hadden. De wapenstilstand wordt onder den waarborg der Mogendheden gesloten, en die der beide partijen,

denzelve in dat tijdsverloop mogt veranderen, dan van vriendschap regen haar stellen." De Fransche armee heeft haren terugtocht aangevangen: een groot gedeelte troepen moet onmiddellijk in Frankrijk terug keeren. De beide kavallerie regementen (de huzaren van Orleans en de lanciers van Nemours), die hier zijn, en de voorhoede uit van het korps, dat door Brussel passeren moet. Eene re kolom moet zich, over Namen en Mons, op Givet en Valenciennes rigt. Hoe groot het aantal is, dat blijven zal, is nog niet bepaald; het is echter gelooven, dat, om ons aan geene nieuwe vijandelijkheden van de zijde te bloot te stellen, ons kabinet van het Fransche eene heilzame hulp aan het einde der onderhandelingen verkrijgen zal.

Het protokol no. 34 enkel een voorstel zijnde, door de vijf Mogendheden België en Holland gedaan, schijnt het, dat ons gouvernement geweigerd heeft hetzelfde toe te treden, verklarende, dat er in de maand November een onafhankelijk wapenstilstand tusschen Holland en België gesloten was geweest, dat wapenstilstand door de Belgen was geëerbiedigd geworden, en dat dienvolgens een nieuwen wapenstilstand, op zes weken tijds bepaald, nutteloos was.

(Indépendant.) De minister van oorlog, door den generaal, kommandant der eerste militie, den Hollandschen generaal de Kock hebbende doen uitnoodigen, om de capitulen te ontruimen, zoo heeft de generaal de Kock substantieel het volgende antwoord gegeven:

Hoofdkwartier te Oostburg, den 21 Aug. 1831. Mijnheer de kommandant! De kommandant van Zr. Maj. troepen in het vierde distrikt van Zeeland uwen brief doen toekomen, enz. enz.

Uw antwoord strekt, dat ik de eer heb, u kennis te geven, dat ik van mijn kant geene andere bevelen bekomen heb, dan die van de vijandelijkheden te maken en mij te gedragen naar den inhoud van het protokol der Londensche conferentie, no. 31, de dato den 6 Augustus j.l., in hetwelk gezegd wordt, dat de troepen de oud-Hollandsche grenzen niet overschrijden.

Wet niet, in hoe verre de overeenkomst van den 13den daaraanvolgende, verandering in deze bepalingen brengt, aangezien de troepen alreeds in de stad zijn, maar dewijl de sluiting op het oud-Hollandsche gebied ligt, zoo moet ik, de oogmerken mijns Konings en der Conferentie vervullen, met deze beide punten niet te doen ontruimen en ik vlei mij, dat de redenen bij u dezelfde overtuiging zullen te weeg brengen.

De luitenant-generaal, enz. DE KOCK. Van den 29sten. Het Fransche hoofdkwartier is sedert gisteren binnen deze stad gevestigd. De maarschalk Gérard bewoont het huis, dat de Regent te voren bewoond heeft. De officieren van den staf, waaronder wij ook den algemeenen legermeester des legers begripen, hebben kwartieren in de stad gehuurd.

ANTWERPEN den 27 Augustus. Wij kondigen met het grootste genoegen den handel en het publiek aan, dat de vaart op de Schelde vrij is, zoo als vóór het hervatten der vijandelijkheden, onder uitzondering van eenige vlag.

Wien hier den brief, welken de generaal Chassé aan den generaal de Tabor heeft gezonden:

Mijnheer de generaal! Ik heb de eer u te antwoorden op uwen brief van gisteren, den 26 Augustus, no. 35, dat, uit kracht eener beschikking van Z. M. den Koning der Nederlanden, gisteren avond aan den kommandant der flotille, voor Antwerpen gestationeerd, geworden, de vaart op de Schelde hersteld moet worden, zoo als bestond vóór de hervatting der vijandelijkheden, en dat ik, ten gevolge dier bepaling, de noodige orders gegeven heb, opdat er geene verhindering, zonder onderscheid van vlag, worde aangebragt.

Het is overvloedig, u dien overeenkomstig u te noodigen, de noodige bevelen te willen geven, ten einde de Hollandsche vaartuigen, die tot gemeenschap der handel strekken, eveneens geëerbiedigd worden en dat niet de minste vijandelijkheid tegen hunne vaart worde gepleegd.

De infanterie-generaal, opperbevelhebber der citadel van Antwerpen, Baron CHASSÉ." N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE den 28 Augustus. Heden morgen te tien uren zijn Hunne Majesteiten, vergezeld door H. K. H. Prinses Albert van Pruisen, naar Tilburg vertrokken, nadat Z. M. de vroegereeds Vrijdag morgen zeer vroeg vertrokken en zijn dienselfden dag Breda gepasseerd, zich insgelijks naar Tilburg begevende. Gisteren ochtend hebben H. K. H. de Prinses van Oranje en Hoogsterzelfver twee oudste Zonen, alsmede H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden en Prins Albert van Pruisen deze residentie verlaten, ten einde de inspectie van het leger bij te wonen.

Van den 30sten. De groote inspectie, gisteren door Z. M. op de Woenselsche heide over de 1de en 3de divisie, de reserve-divisie, de lichte kavallerie en artillerie gehouden, is in de beste orde afgevoerd. De troepen, welker getal men op 30 a 34,000 man begroot, zagen er bij uitstekendheid wel uit. Te elf uren kwam Z. M. met de verder vorstelijke personen op de heide, als wanneer de inspectie een aanvang nam. Z. M. heeft al de troepen op het minzaamst toegesproken en in het bijzonder de Leidsche jagers en verdere vrijwillige korpsen. Onbeschrijfelijk was de indruk, die Zr. Ms. toespraak op hen en het gehele leger had; de geestdrift was algemeen en de lucht weergalmde van het vreugdegejuich. Tot drie uren op den namiddag heeft de inspectie geduurd, als wanneer Z. M. met Hoogsterzelfs vorstelijk gezin zich naar Eindhoven begeven en daar een defenue gebruikt heeft. Geheel Eindhoven was met groen, vlaggen en drapeerien versierd, de straten waren met mastboomen beplant, en met levendig gejuich werd de vorstelijke familie door de inwoners ontvangen. Na het gebruik van het defenue is Z. M. met Hoogsterzelfs familie over Bommel en Vucht naar Tilburg terug gekeerd, om van daar op heden, op de heide bij Gilzen, de 1ste divisie te inspecteren.

Bij de algemeene ontsteltenis, welke overal in België heerscht, bij de verbeeldingen, welke er weder worden bespeurd, en bij de woelingen der verschillende partijen, om ter gelegenheid der aanstaande verkiezingen hare voorstanders tot sensateurs en afgevaardigden te doen benoemen, neemt de vrees der ingezetenen voor nieuwe volksbewegingen meer en meer toe. De Jacobijnsche factie, welke niet ophoudt het grauw op te ruijen tegen de Hollanders, ja zelfs, ter handhaving van de zoogenaamde onafhankelijkheid, tegen de redders van België, de Franschen; heeft het weder zoo ver gebracht, dat het gemeen naar de gevangenen trekt en aldaar de staatsgevangenen, die de voorstanders van de Jacobijnen zijn, tracht te verlossen. Sterke patrouilles doorkruisten Brussel en men is tot hertoe nog over het grauw meester gebleven en heeft hetzelfde met geweld uit elkander doen gaan.

Een dergelijk voorval heeft te Ieperen plaats gehad, alwaar men de plunderingen wilde hernieuwen, waarvan België reeds zoo herhaaldelijk het schouwspel heeft opgeleverd. Twee achtenswaardige ingezetenen, de heeren Castrique en Peereboom, werden vervolgd en beschuldigd van Oranjeaandels verborgen te houden en een diner voor den Prins van Oranje in gereedheid te hebben gebracht; hunne huizen werden overweldigd, doch het bleek ras, dat deze beschuldigingen valsch waren. Niettemin bleef de stad den geheelen dag in onrust en men voedde de vrees, dat het tot meer dezer ongeregeldeheden komen zou.

BREDA den 29 Augustus. De Koning, welke, verzeld van H. M. de Koningin en de Prinses Albert, gisteren morgen uit 's Gravenhage vertrokken was, is gisteren op den middag langs deze stad gepasseerd, zich naar het leger begevende.

Wij vernemen, dat de voorgenomene inspectie van Z. M. den Koning heden, den 29sten, des middags te 12 uren, te Acht bij Eindhoven over de aldaar vereenigde troepen zal plaats hebben. Bij deze inspectie zullen 60 stukken kanon aangespannen en in de linie opgesteld worden.

Den 30sten zal Z. M. de eerste divisie en de 2de brigade kavallerie op de heide nabij Gilzen inspecteren.

Te Tilburg wordt alles in gereedheid gebracht, om Z. M. luisterrijk te ontvangen; dit zal dus de 3de reis in den tijd van acht dagen zijn, dat Tilburg algemeen verlicht zal wezen.

HAARLEM den 30 Augustus. De persoon, in welks bezit te Nieuw-York eene aanzienlijke hoeveelheid juweelen en paarden is gevonden, is een geboren Italiaan, en noemt zich dan eens Carrara, dan eens Polari. Hij is den eersten Augustus op het Long-Island door den ambtenaar van politie, Seeley, verzeld van 3 of 4 agenten, gevat. Hij heeft bij de gelegenheid sterken tegenstand geboden. Hij was den 21 Junij met de pakket François I van Havre gekomen en in het bezit van eene waarde van 5 a 6000 dollars, behalve de diamanten. Hij wordt opgegeven te zijn een man van vijf voeten en zeven duimen, bijzonder zwart, en tevens onaangenaam van uitsigt, plat van aangezicht, en van een zeer krachtig lichaamsgestel.

De prijzen waren over het algemeen iets nauwer, dan gisteren. Het afkomen der Fransche Fondsen (56,80) en de weinig beteekenende inhoud van het laatste protokol, (wanneer hetzelfde niet meer behelst, dan van de Bredasche Courant heeft medegedeeld,) werden als de aanleidende oorzaken aangemerkt. — Wij voor ons gelooven, dat een Russische koerier, bij de Conferentie te Londen aangekomen, en wiens dépêche van den tot nog toe gehouden toevallenden toon eenigermate moet zijn afgeweken, aan de houding der Beurs een' anderen toon heeft gegeven.

Van den 31sten. De prijzen, vooral die der Hollandsche fondsen, williger, met eenige meerdere abundantie van geld.

Nadat een groot gemaal Pairs, die van tijd tot tijd bijeenkomsten gehouden hadden, de zekerheid bekwamen van het voorstel, ten opzichte der erfelijkheid van het Pairschap, hebben 70, waaronder de hertog van Tarente (Macdonald) hunne demissie ingezonden. Deze gebeurtenis heeft te Parijs veel sensatie verwekt en ten nadeele der fondsen gewerkt. Ook zoude eene, zoo menigende, dringende nota van het Engelsche ministerie, ten opzichte van het verblijf der Fransche troepen in België, het Fransche ministerie in geene geringe verlegenheid gezet hebben. — Men sprak op nieuw over eene verdeling van België.

ROTTERDAM den 31 Augustus. Als een nieuw bewijs van de nauwgezetheid en trouw, waarmede de Belgen aangeane overeenkomsten opvolgen, wordt uit Axel meld, dat op den 23 dezer, des avonds omstreeks 11 uren, drie Belgische soldaten zijn ingedrongen in eene woning achter St. Jan Steen en tot die gemeente behoorende, met geweld om geld en levensmiddelen vragende en dreigende de bewoners te zullen doorsteken, indien zij niet aan hunnen eisch voldeden.

DORDRECHT den 29 Augustus. Men verneemt met genoegen, dat de heer Jacobus Schellema, Ridder, enz., zich aangeboden heeft, om den Veldtocht der Noord-Nederlanders in België in 1831 te schrijven, in gelijken vorm als hij zulks gedaan heeft van den Veldtocht in 1815.

Wij mogen alzoo de hoop voeden, een Vaderlandsch Gedenkstuk te zullen erlangen, hetwelk als eene waardige wedergade zal worden aangemerkt van gemeld voortreffelijk en blijvend werk. De Schrijver zal voorzeker niet nog meer lust te werk gaan, vermits hij in dezen niets met vreemde bevelhebbers of legerbevelen zal te doen hebben, maar alleen met de verrijtingen van een leger van landgenooten, onder een' eigenen veldheer, waardoor de roem geheel en al aan het Vaderland behoort.

OIRSCHOT den 25 Augustus. Nauwelijks op den Vaderlandschen bodem terug gekeerd, werd de compagnie Utrechtsche vrijwillige jagers verrast door de komst van drie hoogleraren der Utrechtsche hogeschool, van Heusde, Suerman en van Gouda, een kamer, die hun en op zich zelve rangenaam was, en nog meer trof, daar deze heeren als afgevaardigden van den geheelen Akademischen Senaat verschenen. De hoogleeraar van Heusde, die, nog geene drie weken te voren, te Hilvarenbeek, op het oogenblik dat de jagers gereed stonden het vijandelijke grondgebied te betreden, hun allen een roerend vaarwel had toegesproken, en tot eenen dapperen strijd aangemoedigd, in woorden, die bewezen, dat hij zijn gevoel als vader had onderdrukt, om alleen de stem der Vaderlandsliefde te verheffen, of liever, dat zijn vaderlijk gevoel zich in de edelste menschelijke gewaarwordingen opgelost had, was ook nu wederom de eerste, die hen, uit naam van al hunne leermeesters, verwelkomde. Hij deed dit op een wijze, die te gelijk van zijne eigene verhevene Vaderlandsche stemming, van zijne dankbaarheid aan God voor den gelukkigen afloop van den veldtocht, het behoud van al zijne jeugdige vrienden en van zijne tevredenheid over het gedrag derzelven getuigde. Welken indruk dezelve, welken indruk de vaderlijke belangstelling, die de Senaat der hogeschool, bij alle gepaste gelegenheden, op de meest verterende en ondubbelzinnige wijze, aan de compagnie getoond heeft, op deze heeft gemaakt, zal ieder, die kieschheid gevoelt, gereedelijk beseffen. De jongelingen eens wederom aan hunne zorgen toevertrouwd, weten het, dat zij hunne dankbaarheid niet beter zullen kunnen aan den dag leggen, dan door met der daad te bewijzen, dat zij, door hun uittrekken, slechts de helft-hunner schoone taak hebben verrigt; en dat deze dan eerst in hunne oogen vervuld is, wanneer het voor het geheele Nederland zal zijn gebleken, dat ware liefde voor den Staat, zucht voor orde, en die redelijke vrijheid, welke alleen met het bestaan en den bloei van maatschappijen verenigbaar is, de vruchten zijn geweest, die zij en uit de krijgsmacht en uit de beschouwing van de handelingen en lotgevallen hunner vijanden in het burgerlijke leven overgebracht hebben.

GRONINGEN den 1 September. De Staats-courant deelt een vervolg mede van de gesneuvelden, gekwetsten en vermisten van ons leger, geleden door het uitgetrokken gedeelte der bezettingen van 's Hertogenbosch en Bergen op Zoom, bestaande uit Zuid-Hollandsche, Utrechtsche en Overijsselsche schutterijen en het korps maréchaussée, waardoor het getal gesneuvelden thans met de vorige opgaf bedraagt 119, dat der gekwetsten 572 en der vermisten 88.

AANTEKENINGEN VAN DEN OUDEN HERDER VAN 'TVEEN. Het gebeurt niet zelden, dat schrijvers en schrijfsters, schrijvertjes en schrijfsterkes, om kort te gaan — en fin, zegt mijn buurman, in het begin van zijn verhaal — dat groote en kleine, mannelijke en vrouwelijke leden van het schrijversgild uitvoerig en met ophef van Instituten en Kostscholen, die in deze en gene plaatsen kwijnen of bloeien, gewagen; terwijl zij de scholen voor middelstand en armen of vergeten of slechts ter loops vermelden. Hoe zeer ik deze peitvoerders hooger schat, dan zulken, die ons van de steden en dorpen slechts de parken en wandelpaden, de herbergen — logementen! — en keuken voortbrengelen doen kennen, zoo mag ik echter niet ontveinzen, dat mij dikwijls het euvel der grijsheid — de bromzucht — aanvalt, wanneer in de waardering der dingen de orde wordt omgekeerd. Zijn dan niet volks- en armenscholen — zoo vroeg ik dikwijls mij zelven en anderen — van meer belang voor welvaart en bloei onder de volkeren, dan Instituten en Kostscholen? Ja zeide ik telkens en zeg het nog. En voor dit ja heb ik zoo wel mijne redenen, als Don Pedro de zijne voor de reis naar Parijs, en de Franschen de hunne voor den intogt in België. Of deze redenen genoegzaam zijn, dat mag ieder vrij beoordeelen, die de moeite wil doen van deze aantekening te lezen.

Het is nauwelijks noodig aan te merken, dat volks- en armenscholen, al wordt er slechts verstand en hart ontboeid, den voorrang hebben boven zoedanige intrigingen, waar der jongelingen tong en ruggegraat in uitheemsche buig- en beweegbaarheid geoefend, of het vrouwelijk kwikzilver, in huizen van balein en staal gepersd en aan breinaald en borduurraam gefixeerd wordt. Helt oude! hoor ik mij toeroepen — na den tiendaagschen veldtocht spreekt ieder de krijgstaal — halt oude! zoo zijn onze Instituten voor jonge Heeren en Dames niet alle en overal. Des te beter zeg ik. Zijn er eenigen en ergens zoo, dan zij het gezegde een woord ter berisping; zijn er geen en nergens zoo, dan zij het een woord ter waarschuwing. In beide gevallen houde men het den ouden herder ten goede, dat aan zijn oog een weemoedige traan ontrolt, wanneer hij in scholen en schooltjes den geest niet vindt van het Tiberias overwoord: „weid mijne lammeren.“

Maar al zijn nu Instituten, enz. nog zoo goed ingerigt, zij zijn evenwel van minder belang voor nationalen bloei en algemeene verzedelijking, dan volks- en armenscholen. Deels toch behooren tot den stand van jonge Heeren en Dames, voor welke de bedoelde intrigingen alleen toegankelijk zijn, slechts eene kleine, maar tot den stand van jongens en meisjes, welke de volkscholen, enz. moeten bezoeken, eene groote menigte van Vader Adams naneven en nanichten; en deels verliest zich veelal de invloed der Instituten-opvoeding in den stroom van balselijke zeden en gewoonten, terwijl de invloed der vorming in volks- en armenscholen inniger en duurzamer is, en zich zelfs terugwerkend — getuige zij menige plaats in Groningen en Drenthe! — tot de ouders der kinderen uitstrekt.

Eindelijk — want redenen moeten niet bij de el, maar bij het gewigt verkocht worden — in de volks- of armenscholen ontvingen meerendeels het eerste onderwijs de groote mannen, welke door geleerdheid, kunstvermogen en uitvindingen de sieraden en heilbewerders van hun Vaderland geweest zijn. „Nemen wij — zegt een edele Franschman, de heer Dupin — de lijst der door wetenschap en kunst beroemde mannen ter hand, wij zullen zien, dat een groot aantal van dezelve is voortgekomen uit die zedige klasse van menschen, welker hulpmiddelen tot het volstrekt noodzakelijke bepaald waren, en voornaamlijk uit eene door de fortuin nog minder begunstigde klasse van lieden, welker bron van bestaan in harden en onafgebrokenen arbeid gelegen was. Ja het grootste gedeelte dezer beroemde mannen, die door hunne uitvindingen en klasieke werken zoo veel hebben toegebracht aan den roem hunnes Vaderlands, werden geboren in de middelstanden en nog veelvuldiger in den stand der behoef-

(*) Joh. 21.

